

İÇİNDEKİLER

BEŞİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ	VII
DÖRDÜNCÜ BASKIYA ÖNSÖZ	VIII
ÜÇÜNCÜ BASKIYA ÖNSÖZ	IX
İKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ	X
ÖNSÖZ	XI
İÇİNDEKİLER	XIII
KISALTMALAR	XXIII

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAM, TARİHİ GELİŞİM, MUKAYESELİ HUKUKTA DURUM, BELGEDE SAHTECİLİK SUÇLARINDA AÇIKLANMASI GEREKEN MÜŞTEREK TERİMLER VE KORUNAN HUKUKİ DEĞER

Ş1. Kavram, Tarihi Gelişim, Mukayeseli Hukukta Durum.....	3
I. Kavram	3
1. Belgede Sahtecilik Suçları Hakkında Genel Açıklamalar, 765 Sayılı TCK'nın Yürürlükten Kalkan Hükümleri	3
2. Sahtecilik Terimi	11
II. Belgede Sahtecilik Suçlarının Tarihi Gelişimi	13
1. Batı Hukuku	13
A. Roma Hukuku	13
B. Cermen Hukuku	14
C. Kilise Hukuku	14
D. Orta Çağ Hukuku	15
E. Yakın Zamanlar Hukuku	15
2. Türk Hukuku	16
A. İslam Hukuku	16
B. Osmanlı Devleti Hukuku	16
III. Mukayeseli Hukukta Belgede Sahtecilik Suçları	19
1. Genel Açıklamalar	19

İçindekiler

2. Yabancı Kanunlarda Belgede Sahtecilik Suçlarının Düzenleniş Biçimi.....	19
A. Almanya	19
B. Avusturya	24
C. Fransa	26
D. İtalya.....	28
E. İsveç	33
F. Danimarka	36
G. Polonya.....	38
H. İspanya	40
I. İsviçre	42
3. Değerlendirme	43
Ş2. Belgede Sahtecilik Suçlarında Açıklanması Gereken Müşterek Terimler ve Korunan Hukuki Değer	47
I. Belgede Sahtecilik Suçlarında Açıklanması Gereken Müşterek Terimler	47
1. Belge	47
A. Genel Açıklamalar	47
B. Belgenin Unsurları	51
a. Yazılı Olma	51
aa. Genel Açıklamalar	51
bb. Kopya, Suret (Örnek), Fotokopi, Fotoğraf, Film, Telefaks ve Benzeri Nesnelere	56
b. Hukuken Anlamı Olan Bir İçeriğinin Bulunması	61
c. Düzenleyicisinin Belli Olması	66
C. Belge Çeşitleri.....	75
a. Genel Olarak	75
b. Resmi Belge	77
aa. Kamu Görevlisi Tarafından Düzenlenme.....	78
bb. Görev Gereği Düzenlenmiş Olma	84
c. Özel Belge	87
d. Resmi Belge Hükmünde Belge	89
aa. Emre veya Hamile Yazılı Kambiyo Senedi	92
aaa. Poliçe.....	93
bbb. Bono.....	94
ccc. Çek	100

İçindekiler

bb. Emtiyayı Temsil Eden Belge	107
cc. Pay Senedi ve Tahvil	108
dd. Vasiyetname.....	109
ee. Tabip, Diş Tabibi, Eczacı, Ebe, Hemşire veya Diğer Sağlık Mesleği Mensupları Tarafından Düzenlenen, Kişiyeye Haksız Bir Menfaat Sağlayan veya Kamunun veya Kişilerin Zararına Bir Sonuç Doğurucu Nitelik Taşıyan Gerçeğe Aykırı Belge	110
e. Toplu Belge ve Birleştirilmiş Belge	111
aa. Toplu Belge	111
bb. Birleştirilmiş Belge.....	112
2. Aldatma Kabiliyeti	114
3. Zarar İmkân ve İhtimali	132
II. Belgede Sahtecilik Suçlarıyla Korunan Hukuki Değer.....	135

İKİNCİ BÖLÜM

BELGEDE SAHTECİLİK SUÇLARI

Ş1. Resmi Belgede Sahtecilik Suçları (m.204)	141
I. Sivil Kişi Tarafından İşlenen Resmi Belgede Sahtecilik Suçu (m.204/1)	141
1. Genel Açıklamalar	141
2. Suçun Unsurları	143
A. Tipikliğin Maddi Unsurları	145
a. Genel Açıklamalar	145
b. Fiil.....	146
aa. Genel Bilgiler	146
bb. Ceza Normunun Yasakladığı Fiiller	148
aaa. Resmi Belgeyi Sahte Olarak Düzenlemek.....	149
bbb. Gerçek Bir Resmi Belgeyi Başkalarını Aldatacak Şekilde Değiştirmek.....	163
ccc. Sahte Resmi Belgeyi Kullanmak	172
c. Netice.....	179
d. İlliyet Bağı.....	179
e. Fail.....	180
f. Mağdur	182

İçindekiler

g. Konu.....	183
aa. Genel Açıklamalar, Tehlike - Zarar Suçu Ayrımı	183
bb. Suçun Konusuna Dair Yargıtay Kararları	186
cc. Faydasız Sahtecilik	196
h. Suçun Nitelikli Unsurları	202
aa. Fiilin İşleniş Tarzıyla İlgili Nitelikli Unsurlar	203
bb. Fiilin İşlendiği Zaman ve Yerle İlgili Nitelikli Unsurlar.....	204
cc. Failin Vasfı ile İlgili Nitelikli Unsurlar	204
dd. Mağdurun Vasfı ile İlgili Nitelikli Unsurlar.....	205
ee. Fail ile Mağdur Arasındaki İlişki Bakımından Nitelikli Unsurlar	205
ff. Suçun Konusu ile İlgili Nitelikli Unsurlar.....	206
gg. Amaç veya Saik ile İlgili Nitelikli Unsurlar	206
i. Belgede Sahtecilik Suçunun Nitelikli Unsurları	207
aa. Resmi Belgenin Kanun Hükmü Gereği Sahteliği Sabit Oluncaya Kadar Geçerli Belge Olması	207
B. Tipikiğin Manevi Unsurları	214
a. İnceleme Konusu Suç Bakımından Değerlendirme	214
b. Daha Az Cezayı Gerektiren Nitelikli Unsur: Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın İspatı veya Gerçek Bir Durumun Belgelenmesi Amacıyla Sahtecilik (m.211)	221
aa. Genel Açıklamalar	221
bb. Maddenin Tatbikiyle İlgili Olarak Uygulamada Ortaya Çıkan Problemler	231
c. Daha Fazla Cezayı Gerektiren Nitelikli Unsur: Suçun Terör Amaçıyla İşlenmesi (3713 S.lı K. m. 5)	235
C. Hukuka Aykırılık unsuru	236
a. Genel Açıklamalar.....	236
b. İnceleme Konusu Suç Bakımından Değerlendirme	238
3. Kusurluluk, Kusurluluğu Azaltan ve Kaldıran Sebepler	245
A. Genel Açıklamalar	245
B. Kusurluluğu Azaltan ve Kaldıran Sebepler.....	247
a. Genel Açıklamalar	247
b. İnceleme Konusu Suç Bakımından Değerlendirme: Kusurluluğu Kaldıran Bir Hal Olarak Zorunluluk Hali (m.25/2).....	248

İçindekiler

4. Suçun Unsurlarının Dışında Kalan Diğer Haller	250
A. Şahsi Cezasızlık Sebepleri	250
B. Cezayı Kaldıran veya Azaltan Şahsi Sebep Olarak Etkin Pişmanlık Halleri	251
C. Objektif Cezalandırılabilme Şartları	252
5. Suçun Özel Görünüş Şekilleri	253
A. Teşebbüs	253
B. İştirak	255
a. Genel Bilgiler	255
b. Faillik	257
c. Dolaylı Faillik	261
d. Şeriklik	262
aa. Azmettirme	262
bb. Yardım Etme	263
C. Suçların İçtimaı	264
a. Bileşik (Mürekkep) Suç	264
b. Zincirleme Suç	269
aa. Genel Bilgiler	269
bb. Fiillerin Bir Suç İşleme Kararı Altında İşlenmesi	271
cc. İşlenen Suçların Aynı Olması	273
dd. Suçların Değişik Zamanlarda Birden Fazla İşlenmesi	275
ee. Suçun Bir Kişiye Karşı İşlenmesi	282
c. Farklı Nev’iden Fikri İçtima	283
6. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü, Yaptırım	285
II. Kamu Görevlisi Tarafından İşlenen Resmi Belgede Sahtecilik Suçu (m. 204/2)	298
1. Genel Açıklamalar	298
2. Suçun Unsurları	302
A. Tipikliğin Maddi Unsurları	302
a. Ceza Normunun Yasakladığı Fiiller	302
aa. Resmi Belgeyi Sahte Olarak Düzenlemek	303
bb. Resmi Belgeyi Değiştirmek	306
cc. Gerçeğe Aykırı Belge Düzenlemek	309
dd. Resmi Belgeyi Kullanmak	317

İçindekiler

b. Netice, İlliyet Bağı	321
c. Fail	321
d. Konu.....	329
e. Mağdur	331
B. Tipikliğin Manevi Unsurları.....	331
a. Daha Az Cezayı Gerektiren Nitelikli Unsur: Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın İspatı veya Gerçek Bir Durumun Belgelenmesi Amacıyla Sahtecilik Yapma	332
b. Daha Fazla Cezayı Gerektiren Nitelikli Unsur: Resmi Belgede Sahteciliğin Terör Amacıyla Yapılması (3713 S.lı K. m. 5)	336
C. Hukuka Aykırılık Unsuru	336
3. Suçun Özel Görünüş Şekilleri	338
A. Teşebbüs	338
B. İştirak.....	338
a. Özgü Suç ve İştirak.....	338
b. Özgü Suça İştirak ve Bağlılık Kuralı.....	342
C. İçtima.....	350
a. Bileşik (Mürekkep) Suç	350
b. Zincirleme Suç.....	353
c. Farklı Nev’iden Fikri İçtima	355
4. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü, Yaptırım.....	356
III. Resmi Belgeyi Bozmak, Yok Etmek veya Gizlemek Suçu (m.205).....	364
1. Genel Açıklamalar ve 765 Sayılı TCK’nın Hükümleri.....	364
2. Korunan Hukuki Değer	365
3. Suçun Unsurları	366
A. Tipikliğin Maddi Unsurları	366
a. Fiil	366
aa. Bozmak	368
bb. Yok Etmek	373
cc. Gizlemek	374
b. Netice, İlliyet Bağı	377
c. Fail	378
d. Mağdur	378
e. Konu.....	378

İçindekiler

f. Daha Ağır Cezayı Gerektiren Nitelikli Unsur: Failin Kamu Görevlisi Olması (m.205/1, c. 2).....	381
B. Tipikliğin Manevi Unsurları.....	383
C. Hukuka Aykırılık Unsuru	385
4. Suçun Özel Görünüş Şekilleri	386
A. Teşebbüs	386
B. İştirak.....	390
C. Suçların İçtimaı	391
a. Bileşik (Mürekkep) Suç.....	391
b. Zincirleme Suç.....	392
c. Farklı Nev’iden Fikri İçtima.....	393
5. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü, Yaptırım	393
IV. Resmi Belgenin Düzenlenmesinde Yalan Beyan Suçu (m.206)	397
1. Genel Açıklamalar ve 765 sayılı TCK’daki Hükümler	397
2. Suçun Unsurları	401
A. Tipikliğin Maddi Unsurları	401
a. Ceza Normunun Yasakladığı Fiil ve Benzer Suç Tiplerinden Farkı	401
b. Netice, İlliyet Bağı	429
c. Fail.....	429
d. Konu, Mağdur	429
B. Tipikliğin Manevi Unsurları.....	429
C. Hukuka Aykırılık Unsuru	430
3. Suçun Özel Görünüş Şekilleri	432
A. Teşebbüs	432
B. İştirak.....	435
C. İçtima.....	436
a. Bileşik (Mürekkep) Suç, Zincirleme Suç	436
b. Fikri İçtima	439
4. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü, Yaptırım	441
§2. Özel Belgede Sahtecilik, Özel Belgeyi Bozmak, Yok Etmek, Gizlemek ve Bazı Meslek Mensubu Kişilerin Gerçeğe Aykırı Belge Düzenlemesi (m. 207, 208, 210/2)	445
I. Özel Belgede Sahtecilik Suçu (m. 207)	445
1. Genel Açıklamalar ve 765 Sayılı TCK’daki Hükümler	445

İçindekiler

2. Suçun Unsurları.....	449
A. Tipikliğin Maddi Unsurları	449
a. Ceza Normunun Yasakladığı Fiiller.....	449
aa. Sahte Belge Düzenleme	449
bb. Gerçek Bir Özel Belgeyi Başkalarını Aldatacak Şekilde Değiştirme.....	455
cc. Sahte Belgeyi Kullanma.....	459
dd. Sahte Özel Belgeyi Bilerek Kullanma (m.207/2).....	468
ee. Gerçeğe Aykırı Özel Belge Düzenleme	469
b. Netice, İlliyet Bağı	470
c. Fail	470
d. Mağdur	472
e. Konu.....	472
B. Tipikliğin Manevi Unsurları.....	480
a. Genel Olarak	480
b. Daha Az Cezayı Gerektiren Nitelikli Unsur: Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın İspatı veya Gerçek Bir Durumun Belgelenmesi Amacıyla Sahtecilik Yapma	481
C. Hukuka Aykırılık Unsuru	486
3. Suçun Özel Görünüş Şekilleri	491
A. Teşebbüs	491
B. İştirak.....	492
C. İçtima.....	493
a. Bileşik Suç	493
b. Zincirleme Suç.....	500
c. Özel Belgede Sahtecilik Niteliğinde Olan Diğer Kanunlardaki Suç Tipleri ve Özel Norm-Genel Norm İlişkisi.....	507
4. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü, Yaptırım	510
II. Özel Belgeyi Bozmak, Yok Etmek veya Gizlemek Suçu (m.208)	521
1. Genel Açıklamalar ve 765 Sayılı Kanundaki Hükümler.....	521
2. Suçun Unsurları.....	522
A. Tipikliğin Maddi Unsurları	522
a. Fiil	522
b. Netice, İlliyet Bağı	525
c. Fail, Konu, Mağdur.....	525

İçindekiler

B. Tipikliğin Manevi Unsuru	528
C. Hukuka Aykırılık Unsuru	529
3. Kusurluluk, Kusurluluğu Kaldıran ve Azaltan Haller	530
4. Suçun Özel Görünüş Şekilleri	531
A. Teşebbüs	531
B. İştirak	533
C. İçtima	533
a. Zincirleme Suç	533
b. Fikri İçtima	534
5. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü, Yaptırım	535
III. Tabip, Dış Tabibi, Eczacı, Ebe, Hemşire veya Diğer Sağlık Mesleği Mensubu Kişilerin Gerçeğe Aykırı Belge Düzenlemesi (m.210/2)	537
1. Genel Açıklamalar ve 765 Sayılı TCK'daki Hükümler	537
2. Suçun Unsurları	541
A. Tipikliğin Maddi Unsurları	541
a. Fiil	541
b. Fail, Mağdur	547
c. Konu	553
B. Tipikliğin Manevi Unsurları	553
a. Genel Olarak	553
b. Daha Fazla Cezayı Gerektiren Nitelikli Unsur: Suçun Terör Amacıyla İşlenmesi (3713 s.lı K. m. 5)	553
C. Hukuka Aykırılık Unsuru	554
3. Suçun Özel Görünüş Şekilleri	554
A. Teşebbüs	554
B. İçtima	554
C. İştirak	554
4. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü, Yaptırım	555
§3. Açığa İmzanın Kötüye Kullanılması (m.209)	557
I. Genel Açıklamalar	557
II. Korunan Hukuki Değer	561
III. Suçun Unsurları	562
1. Tipikliğin Maddi Unsurları	562
a. Ceza Normunun Yasakladığı Fiiller	562

İçindekiler

aa. Belirli Bir Tazda Doldurulup Kullanılmak Üzere Kendisine Teslim Olunan Açıĝa İmzalı Kaĝıdı Verilme Nedeninden Farklı Şekilde Doldurma (m.209/1).....	563
bb. Açıĝa İmzalı Kâĝıdı Hukuka Aykırı Olarak Ele Geçirip veya Elde Bulundurup Hukuki Sonuç Doğuracak Şekilde Doldurmak (m.209/2).....	570
b. Fail ve Maĝdur.....	573
c. Suçun Konusu.....	574
B. Tipikliĝin Manevi Unsuru.....	574
III. Hukuka Aykırılık Unsuru.....	575
IV. Suçun Özel Görünüş Şekilleri	575
1. Teşebbüs.....	575
2. İştirak.....	576
3. İçtima.....	577
V. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü Yaptırım	578
BİBLİYOGRAFYA	591

BİBLİYOGRAFYA

- Adalet Komisyonu Zabıtları**, in: Tutanaklarla Türk Ceza Kanunu, Ankara, Şubat 2005 (TC. Adalet Bakanlığı Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı).
- Akçal, Nevin**, Pasaport Sahteciliği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1999.
- Akdağ, Selami**, Türk Ceza Kanunu Şerhi Emsal İçtihatlar ve İlgili Kanunlar, Ankara 1976.
- Akış, Ercüment**, Resmi Evrak ve Sahtecilik I, Yerel Yönetim ve Denetim Dergisi, Temmuz 1997,C.:2 S.:5.
- Akış, Ercüment**, Resmi Evrak ve Sahtecilik II, Yerel Yönetim ve Denetim Dergisi, Ağustos 1997,C.:2 S.:7.
- Alacakaptan, Uğur**, Suçun Unsurları, Ankara 1970.
- Arslan, Çetin -Azizağaoğlu, Bahattin**, Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, Ankara 2004.
- Artuk, M. Emin**, Ceza Hukukunun Temel Kavramları, in: Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989.
- Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet-Yenidünya, A. Caner**, TCK. Şerhi, Özel Hükümler, 4. Cilt, Ankara 2009.
- Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet-Yenidünya, A. Caner**, Uygulamalı Ceza Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2007.
- Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 16. Baskı, Ankara 2017.
- Artuk, Mehmet Emin-Gökçen, Ahmet**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 11. Baskı, Ankara 2017.
- Bakıcı, Sedat- Yalvaç, Gürsel**, 5237 s.lı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Özel Hükümleri 2, Ankara 2008.
- Bakıcı, Sedat**, Notlu İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, Cezaların İnfazı Hakkında Kanun, Ankara 2003.

Bibliyografya

- Başol, Selim**, Evrakta Sahtekarlık, İstanbul 1944.
- Bauknecht Gesine - Lüdicke Lieselotte**, Das französische Strafgesetzbuch Code penal, Freiburg im Br. 1999.
- Bayraktar, Köksal**, Ceza Kanunundaki Hukuka Uygunluk Nedenleri, in: Ceza Hukuku Günleri, 70. Yılında Türk Ceza Kanunu –Genel Hükümler- (26-27 Mart 1997-İstanbul), İstanbul 1998.
- Bayraktar, Köksal**, Türk Ceza Kanununda Kamu Düzeni, Kamunun İtimadı ve Kamunun Selameti Aleyhine İşlenen Cürümler, in: Değişen Toplum ve Ceza Hukuku Karşısında TCK.'nın 50 Yılı ve Geleceği, İstanbul 1977.
- Berkin, Necmeddin**, Senetlerde Sahtekarlık, İÜHFİM, C.:XIV, S:3-4, İstanbul.
- Biçkin, İnci**, Elektronik İmza Kanunu ve Getirdiği Düzenlemeler, Yargıtay Dergisi, C.:30, S.:3, Temmuz 2004.
- Bulutoğlu, Kenan**, Emniyeti Suiistimal Cürümleri, İstanbul 1955.
- Cengiz, Sibel**, Evrakta Sahtekarlık Suçları, 1. Baskı, Ankara, 2007.
- Centel, Nur - Zafer, Hamide**, Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 2005.
- Cornils, Karin – Jareborg, Nils**, Das Schwedische Kriminalgesetzbuch, vom 21. Dezember 1962 nach dem Stand vom 1.December 2000, Freiburg im Br. 2000.
- Cornils, Karin-Greve, Vagn**, Das dänische Strafgesetz Straffeloven vom 15. April 1930. Nach dem Stand vom 1. Juli 2001, 2. aktualisierte Auflage, Freiburg im Br. 2001.
- Çelikkaya, İlhan**, Evrakta Sahtekarlık Cürümleri Üzerinde Bir İnceleme, İller ve Belediyeler Dergisi, Ocak 1972, Y.:28, S.:315.
- Çetin, Erol- Malkoç, İsmail**, Uygulamada Sahtekarlık Suçları, Bilgisayar Suçları, Tebligat Suçları ve İlgili Mevzuat, Ankara 1995.
- Daragenli, Vesile Sonay**, "Tehlike Suçları", in: Prof. Dr. Sahir Erman'a Armağan, İstanbul 1999.
- Daragenli, Vesile Sonay**, Tehlike Suçları (İ.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Bölümü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 1998.
- Dede, Şeref**, Topluma Karşı Suçlar, in: Türk Ceza Kanunu, Türk Ceza Hukuku Derneği Toplantısı (10 Temmuz 2004), İstanbul Barosu – Türk Ceza Hukuku Derneği Sempozyumu (10 Eylül 2004), Kurumsal Raporlar – Toplantılara Sunulan Raporlar – Bilimsel Raporlar, İstanbul 2004.

- Demirbaş, Timur**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 5. Baskı, Ankara 2007.
- Demirel, Hakkı**, "Türk Ceza Kanununun Evrakta Sahtekarlık Cürmü Hakkındaki Hükümlerinin Sistematik İzahı Üzerine Bir Deneme", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:13, S: 1, 1956.
- Doğan, Koray**, Ceza Hukukunda Belge Kavramı, CHD, Aralık 2010, Y.: 5, S.: 14.
- Donay, Süheyl - Kaşıkçı, Mahmut**, Açıklamalı, Karşılaştırmalı, Gerekçeli 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu ve Yürürlük Kanunu, İstanbul 2004.
- Donay, Süheyl**, Hukuken Batıl Olan Senetlerin Varaka Olup Olmayacağı Sorunu- Şikayetten Vazgeçmenin Bir Karşılık Sonucu Yapılması, İÜHFM, C.:XXXV, S.:1, İstanbul.
- Dönmez, Mustafa-Kaygısız, Mustafa-Sever, Hanifi**, Adli Belge İncelemeleri ve Sahtecilik, 1. Baskı, Adalet, Ankara, 2011.
- Dönmezer, Sulhi- Erman, Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım, C.: II, 12. Baskı, İstanbul 1999.
- Dönmezer, Sulhi**, Genel Ceza Hukuku Dersleri, İstanbul 2003.
- Dönmezer, Sulhi**, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, 16.Baskı, İstanbul 2001.
- Dönmezer, Sulhi-Erman, Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, Genel Kısım, C:I, 11. Bası, İstanbul 1994.
- Dörtgöz, Gürsel Öcal**, Tapu ve Kadastro İşlemlerinde Sahtecilik Suçları ve Alınması Gerekli Tedbirler, Ankara 1993.
- Dursun, Selman**, "Türk Ceza Hukuku'nda Emrin İfasının Hukuki Niteliğinin Alman ve İtalyan Ceza Hukuku'yla Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi" GÜHFD., C. XVIII, Y. 2014, S. 2.
- Dülger, Murat Volkan**, Bilişim Suçları, Ankara 2004.
- Egeseli, Hakkı- Altay, Şakir**, Devlet Memurlarının; İktisadi Devlet Teşekküllü Memurları ile Banka Memurlarının Evrakta Sahtekarlık Suçları, Ankara 1961.
- Erdin, Selim**, Ceza Hukukunda İlliyet, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2013.
- Erem, Faruk**, Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku, C.:4, Üçüncü Baskı, Ankara 1985.
- Erem, Faruk**, Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku, C.I, Ankara 1984.

Bibliyografya

- Erem, Faruk-Toroslu, Nevzat**, Türk Ceza Hukuku, Özel Hükümler, 8. Baskı, Ankara 2000.
- Ergün, Mevci**, Sahtekarlık, Yargıtay Dergisi (YD.), Y.:1983, S.:3.
- Erman, Sahir-Özek, Çetin**, Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kamu Güvenine Karşı İşlenen Suçlar (Sahir Erman), (TCK. 316-368), İstanbul 1996.
- Erman, Sahir**, Açığa İmzanın Kötüye Kullanılması Suçu, İBD, C.: XXIII, S.:4, Nisan 1949.
- Erman, Sahir**, Evrakta Sahtekarlık Suçlarında Varaka Mefhumu, İÜHF.M., C.:XV, Y.:1949, İstanbul.
- Erman, Sahir**, Evrakta Sahtekarlık Suçlarının Ana Hatları, Tarihçesi ve Müşterek Unsurları, İÜHF.M. 1950, XVI, S.1-2.
- Erman, Sahir**, Sahtekarlık Suçları, 3. bası, İstanbul, 1981.
- Erman, Sahir**, Ticari Ceza Hukuku C.:III, Sahtekarlık Suçları, İstanbul 1987.
- Ersoy, Yüksel**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2002.
- Gökcan, Hasan Tahsin**, Özel Belgede Sahtecilik Suçu (TCK m. 207), ABD., Y.: 68, S.: 2010/1.
- Gökcen, Ahmet**, Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Kanunları ve Bu Kanunlardaki Ceza Müeyyideleri, İstanbul 1989.
- Göktürk, Neslihan**, Haksızlık Yanılgısının Ceza Sorumluluğuna Etkisi, 1. Baskı, Ankara, 2016.
- Gölcüklü, Feyyaz**, Ceza Hukuku Dersleri, Ankara, 1981-1982, (Teksir).
- Gözübüyük, Abdullah Pulat**, Alman, Fransız, İsviçre ve İtalyan Ceza Kanunlarıyla Mukayeseli Türk Ceza Kanunu Gözübüyük Şerhi, C.:III, Beşinci Bası, İstanbul tarihsiz.
- Gözübüyük, Abdullah Pulat**, Belgelerde Sahtecilik Cürümleri, Adalet Dergisi, Şubat 1970, Y.:61, S.:2.
- Gropp, Walter** (Çev.: Turhan, Faruk), Alman Bakışına Göre Türk Ceza Kanunu 1989 Öntasarısında Hukuka Uygunluk Sebepleri, in: Türk Ceza Kanunu Tasarısı İçin Müzakereler, Konya 1998.
- Gültaş, Veysel**, Uygulamada Ağır Ceza Davaları, Genişletilmiş 2. Baskı, Ankara 2002.
- Güngör, Devrim**, Resmi Belgelerde Sahtecilik Suçu, 1. Baskı, Ankara, 2010.

Bibliyografya

- Güral, Muzaffer**, Evrakta Sahtekarlık, İBD., Haziran 1945, Y.:XIX, S.:VI.
- Hafızoğulları, Zeki**, Türk Ceza Hukuku Ders Notları 2, www.baskent.edu.tr/~zekih.
- Hafızoğulları, Zeki**, Türk Ceza Hukuku Ders Notları I, www.baskent.edu.tr.
- Hakeri, Hakan**, Ceza Hukuku, Ankara 2005.
- Hakeri, Hakan**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda İhmalî Suçlar, in: Hukuk ve Adalet, Yıl:2, Sayı:5, İstanbul 2005.
- Hirsch, Hans Joachim**, "Gefährdungsdelikte", "Tehlike Suçları İle İlgili Suç Tiplerinin Ceza Hukukunun Sistematiğine Uygunluğu Konusu" (Çev.: Feridun Yenisey), (Yayınlanmamış Konferans Metni).
- Hoffmann, Markus-Meliá, Manuel Cancio**, Das spanische Strafgesetzbuch vom 23. November 1995 nach dem Stand vom 31. Dezember 2001, Freiburg im Br. 2002.
- İçel, Kayıhan-Akıncı, Füsun Sokullu- Özgenç, İzzet - Sözüer, Adem - Mahmutoğlu, Fatih S. - Ünver, Yener**, İçel Suç Teorisi, 2. Kitap, İstanbul 2000.
- İçel, Kayıhan-Donay, Süheyl**, Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku, Genel Kısım, 1.Kitap, İstanbul 2005.
- Jakobs, Günther**, Urkundenfalschung, Bonn, 1999.
- Kaban, Mater-Aşaner, Halim-Güven, Özcan-Yalvaç, Gürsel**, Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları (Eylül 1996-Temmuz 2001) Ankara 2001.
- Kaya, Ali**, Elektronik İmza, in:Ekonomik Suç ve Ceza Sempozyumu, 30 Nisan - 1 Mayıs 2005, TOBB Yayını, No:2005-25.
- Kaylan, Keskin**, Adalet Komisyonu Zabıtları,in: Tutanaklarla Türk Ceza Kanunu, Ankara, Şubat 2005 (TC. Adalet Bakanlığı Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı).
- Kaylan, Keskin**, Belgelerde Sahtecilik Suçları (765 sayılı TCK. ile Hükümet Tasarısı ve TBMM Adalet Komisyonunca Kabul Edilen Tasarı Metnindeki Düzenlemelere Göre Karşılaştırmalı Bir İnceleme) in: Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, Makaleler, Görüşler, Raporlar, Ankara 2004.
- Keyman, Selahattin**, "Tipiklik ve Ceza Hukuku", AÜHFD., C.: XXXVII, S.: 1-4 (1980), Ankara 1982.

Bibliyografya

- Koca, Mahmut-Üzülmez, İlhan**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Baskı, Ankara, 2017.
- Koç, Cevat**, Resmi Belgenin Özünde Sahtecilik Suçu, İBD., 1993/2.
- Kunter, Nurullah**, Suçun Kanuni Unsurları Nazariyesi, İstanbul 1949.
- Kunter, Nurullah**, Suçun Maddi Unsurları Nazariyesi, İstanbul 1954.
- Kuru, Kadir**, Resmi Evrakta Sahtekarlık Suçları, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1999.
- Majno**, Ceza Kanunu Şerhi, Türk ve İtalyan Ceza Kanunları, C.3, Ankara 1980.
- Majno**, Ceza Kanunu Şerhi, Türk ve İtalyan Ceza Kanunları, C:4, Ankara 1978.
- Malkoç, İsmail- Güler, Mahmut**, Uygulamada Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler, C.:III, Ankara.
- Meran, Necati**, Yeni Türk Ceza Kanununda Sahtecilik-Malvarlığı-Bilişim Suçları İle Ekonomi ve Ticaret Alanında Suçlar, Ankara 2005.
- Meyer, Hugo-Allfeld, Philipp**, Lehrbuch des Deutschen Strafrechts, 7. Auflage, Leipzig 1912.
- Mezger, Edmund**, Strafrecht, Ein Lehrbuch, 2. Auflage, München und Leipzig 1933.
- Oktar, Salih**, Ceza Kanunu Dışındaki Hukuka Uygunluk Sebepleri, in: Ceza Hukuku Günleri. 70. Yılında Türk Ceza Kanunu -Genel Hükümler- (26-27 Mart 1997-İstanbul), İstanbul 1998.
- Önder, Ayhan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, C.: II-III, İstanbul 1992.
- Önder, Ayhan**, Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, Ankara 1994.
- Özbek, Mustafa**, Noter Senetlerinde Sahtelik, Ankara 2001.
- Özbek, Veli Özer**, TCK. İzmir Şerhi. Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, 3.Baskı, Ankara 2006.
- Özgenç, İzzet**, Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi (Genel Hükümler), 3. Baskı, Ankara 2006.
- Özgenç, İzzet**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Bası, Ankara 2009
- Özgenç, İzzet**, Suça İştirakin Hukuki Esası ve Faillik, İstanbul 1996.
- Özgenç, İzzet-Şahin, Cumhuri**, Uygulamalı Ceza Hukuku, 3. Bası, Ankara 2001.

- Öztañ, Fırat**, Kıymetli Evrak Hukuku, 3. Baskı, Ankara 2001.
- Öztürk, Bahri - Erdem, M.Ruhan, Öztürk**, Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku, Yeni CMK'ya Göre Yenilenmiş 9. Baskı, Ankara 2006.
- Öztürk, İbrahim**, Evrakta Sahtekarlık Cürümleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1999.
- Robert v. Hippel**, Deutsches Strafrecht, Zweiter Band: Das Verbrechen, Allgemeine Lehren, Berlin 1930.
- Roland Riz –Johanna Bosch**, İtalienische Strafgesetzbuch Codice penale italiano, Stand:30.4.1995, Zweisprachige Ausgabe, Bozen 1995.
- Schönke, Adolf-Schröder, Horst-Cramer, Peter**, Strafgesetzbuch, Kommentar, München 2001.
- Schweizerisches Strafgesetzbuch**, Herausgegeben von der Bundeskanzlei, 2002. Bern 2002.
- Soyaslan, Doğan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Baskı, Ankara, 2012.
- Soyaslan, Doğan**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2. Baskı, Ankara, 1997.
- Soyaslan, Doğan**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8. Baskı, Ankara, 2010.
- Soyaslan, Doğan**, Ceza Muhakemesi Hukuku, 4. Baskı, Ankara, 2010.
- Sürbehan, Sadrettin**, Resmi Evrak Sahteciliği, Türk İdare Dergisi, Y.:42, S.:330, Mayıs-Haziran 1971.
- Şahin Cumhuri**, Ceza Muhakemesinde İspat, Delillerin Doğrudan Doğruyalığı İlkesi, Ankara 2001.
- Taner, Fahri Gökçen**, "Özel Belgelerde Sahtecilik Suçları Bağlamında Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanakları (Kağıt ve Elektronik) Ve Ortaya Çıkan Sorunlar", Ceza Hukuku Dergisi, Aralık 2017, S: 35.
- Taner, Tahir**, Ceza Hukuku. Umumi Kısım, 3. Baskı, İstanbul 1953.
- Taşdemir, Kubilay- Özkepir, Ramazan**, 5237 Sayılı TCK'da Açıklamalı-İçtihadlı Sahtekarlık Suçları, Ankara 2009.
- Taşdemir, Kubilay- Özkepir, Ramazan**, Uygulamada-Öğretide Belgelerde Sahtecilik, Mala Karşı Suçlar ve Bilişim Alanında Suçlar, Ankara tarihsiz.
- Tezcan, Durmuş- Erdem, Mustafa Ruhan- Önok, R. Murat**, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 15. Baskı, Ankara 2017.

- Toroslu, Nevzat**, Ceza Hukuku Genel Kısım, Ankara 2005.
- Toroslu, Nevzat**, Ceza Hukukunda Zaruret Hali, Ankara 1968.
- Toroslu, Nevzat**, Ceza Hukuku Özel Kısım, 8. Baskı, Ankara, 2015.
- Tuna, Mehmet**, Memur Tarafından İşlenen Resmi Evrakın Aslında Sahtekarlık Suçu (TCK.m.339), Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2003.
- Türk Ceza Kanunu Tasarı'sı Hakkında Galatasaray Üniversitesi'nin Görüşü**, in: Türk Ceza Kanunu Reformu,
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Tarafından Hazırlanan Türk Ceza Kanunu Tasarısına İlişkin 3 Ağustos 2004 tarihli ve Esas 1/593, Karar 60 sayılı Rapor**, in: TBMM, Dönem: 22, Yasama Yılı: 2, Sıra Sayısı: 664.
- Ünver, Yener**, "Sebebinde Serbest Hareketler Kuramı", in: Prof. Dr. Sahir Erman'a Armağan, İstanbul 1999.
- Ünver, Yener**, Pul Nakli ile Evrakta Sahtekarlığa İlişkin Yargıtay'ın İki Farklı Kararının İncelenmesi, İstanbul Barosu Dergisi, C.:64, S.:1-2-3.
- Vitu, Andre**, Yabancı Memlekette Tanzim Edilen Resmi Evrakta Sahtekarlık (Çev: İskender Tepebaşılı), İBD., C.:55, S.:1, Ocak 1981.
- Wachenfeld, Friedrich**, Lehrbuch des Deutschen Strafrechts, München 1914.
- Weigend, Ewa**, Das polnische Strafgesetzbuch Kodeks karny (vom 6.Juni 1997 in Kraft getreten am 1. September 1998). Deutsche Übersetzung und Einführung von Ewa Weigend, Freiburg im Br. 1998.
- Yaşar, Osman**, Uygulamada Türk Ceza Yasası. Genel Hükümler, Ankara 2000.
- Yaşar Osman-Gökcan HasanTahsin-Artuç, Mustafa**, Yorumlu – Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt IV, madde 147-204, Cilt V, madde 205-256, Adalet Yayınevi, 2. Baskı, Ankara 2014.
- Yeni Lugat**, İstanbul 1992.
- Yüce, Turhan Tufan**, Ceza Hukuku Dersleri, C.: I, Manisa 1982.
- Yüksektepe, Mert Asker**, Belgede Sahtecilik Suçları, 1. Baskı, Aristo, Ankara, 2018.
- Zieschang, Frank**, Die Gefährdungsdelikte, Berlin 1998.